

Z á p i s

z 51. zasedání Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci

Datum a místo zasedání

Dne 26. září 2016 (v zasedací místnosti č. 56 – KLUB, v přízemí budovy Ministerstva práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1, Praha 2) od 9:30 do 13:30 hod.

Přítomni

Dle připojené prezenční listiny.

Pověření k zastupování na 51. zasedání Rady, na základě čl. 5 Statutu Rady, předali zástupci Ministerstva vnitra, Českého báňského úřadu, Ministerstva obrany, Českého statistického úřadu, Státního úřadu pro jadernou bezpečnost a Ministerstva pro místní rozvoj.

Z pověření předsedkyně Rady vlády pro BOZP jednání řídil 1. místopředseda Rady JUDr. Jiří Vaňásek. V úvodu

- omluvil předsedkyni Rady a ministryni práce a sociálních věcí Mgr. Michaelu Marksovou,
- navrhl za ověřovatele zápisu z 51. zasedání Rady – Bc. Libuše Bělohlávkovou a Mgr. Miroslava Kosinu; členové Rady s tímto návrhem souhlasili;
- představil program 51. zasedání Rady; k navrženému programu nebyly připomínky a Rada program schválila.

Program zasedání

1. Kontrola zápisu a úkolů z minulého zasedání Rady.
2. Kontrola plnění úkolů „Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016“.
3. Informace o přípravě návrhu nového Národního akčního programu BOZP.
4. Informace o projednání stavu BOZP v oblasti stavebnictví a Policie ČR ve Stálém výboru pro sociální a zdravotní problematiku Rady vlády pro BOZP.
5. Zprávy o činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví v oblasti ochrany zdraví při práci, o stavu bezpečnosti v hornictví a o kontrolní činnosti odborových organizací nad stavem BOZP za rok 2015.
6. Projednání vývoje a stavu na úseku pracovních úrazů, školních úrazů, nemocí z povolání a jiných poškození zdraví z práce.
7. Informace o činnosti stálých výborů a pracovních skupin Rady.
8. Informace zástupců orgánů veřejné správy a dalších institucí v Radě o legislativní a jiné činnosti v oblasti BOZP (v rámci MPSV, MZ, MŠMT, MD, MPO, MŽP, MO, MV, MMR, MZe, ČBÚ a SÚJB).
9. Různé.

K jednotlivým bodům jednání Rady

1. Kontrola zápisu z 50. zasedání Rady

Zápis z 50. zasedání Rady byl ověřen ověřovateli a rozeslán všem členům Rady. K zápisu neměli členové Rady připomínky.

Závěr k bodu 1:

Zápis z 50. zasedání Rady byl schválen.

2. Kontrola plnění úkolů „Národního akčního programu BOZP pro období 2015 – 2016“

Bc. Libuše Bělohlávková představila tabulku „Kontrola plnění úkolů NAP BOZP pro období 2015 – 2016“ s výčtem úkolů a stavem jejich plnění ke dni 13. 9. 2016. Tabulka je výsledkem projednání NAP BOZP ve stálých výborech Rady a v Pracovní skupině pro národní dokumenty BOZP a pro úrazové pojištění Rady vlády pro BOZP. V návaznosti na kontrolu plnění úkolů NAP BOZP požádal JUDr. Jiří Vaňásek ředitele odboru sociálního pojištění MPSV (O 71) Ing. Tomáše Machance, aby vystoupil s aktuálními informacemi k problematice zavedení funkčního systému úrazového pojištění v ČR.

Ing. Tomáš Machanec informoval, že MPSV zpracovalo návrh věcného záměru zákona a k němu hodnocení dopadů regulace (RIA). Na základě proběhlého připomínkového řízení je návrh doplňován a MPSV požádalo o posunutí termínu pro jeho předložení vládě ČR o dva měsíce, to je do konce listopadu 2016.

JUDr. Jiří Vaňásek informoval o krocích MPSV v oblasti rehabilitace poškození zdraví při práci a o záměrech MPSV v oblasti prevence. Mgr. Ondřej Palán informoval, že 15. 4. 2016 byla Evropskou agenturou pro BOZP (EU-OSHA) vyhlášena nová kampaň na období 2016 – 2017 s názvem „Zdravé pracoviště pro všechny bez rozdílu věku“ a o uskutečněných a plánovaných akcích v ČR návazných na tuto kampaň a o vydaných informačních brožurách. Další aktivity v této oblasti vyvíjí i SÚIP a VÚBP, v.v.i.

Bc. Libuše Bělohlávková doplnila, že u financování prevence a rehabilitace je třeba dořešit způsob a odpovědnost při rozdělování prostředků z úrazového pojištění. Poté se vrátila k tabulce a upozornila na nesplněné úkoly č. 4 a 5 v prioritě „Prevence pracovních rizik“, týkající se právní úpravy technických zařízení a stavebních strojů. K problematice technických zařízení, která představují zvýšenou míru ohrožení života a zdraví (úkol č. 4), náležející do působnosti Stálého výboru pro technickou bezpečnost (SV č. 1), byla SÚIP, po jednání s Hospodářskou komorou ČR, připravena prezentace „Koncepte nového zákona o VTZ“ a JUDr. Jiří Vaňásek požádal generálního inspektora SÚIP, aby s touto prezentací seznámil Radu.

Mgr. Ing. Rudolf Hahn v uvedené prezentaci informoval o možném záměru rozdělit VTZ do dvou skupin – s vysokou mírou ohrožení, která by byla dozorována TI ČR a se zvýšenou mírou ohrožení, dozorovanou HK ČR a o úkolech z toho vyplývajících pro TI ČR, HK ČR a SÚIP, jako kontrolní orgán. V následujícím období proběhnou k uvedenému další jednání a to i za účasti HK ČR, na kterých by se měla vyjasnit vzájemná stanoviska. JUDr. Jiří Vaňásek uvedl, že jde o návrh, o kterém se bude dále diskutovat v rámci Stálého výboru Rady pro technická zařízení (SV č. 1). Ing. František Hrobský požádal, aby prezentace byla dána k dispozici členům Rady.

Úkol č. 5 – právní úprava k zajištění zvláštní odborné způsobilosti obsluh stavebních strojů, bude převeden do NAP BOZP na další období.

K plnění úkolů č. 7 a 8 z priority IV. Bezpečnost a ochrana zdraví dětí, žáků a studentů, se za MŠMT vyjádřil Mgr. Václav Pícl, náměstek ministryně pro řízení sekce vzdělávání. Sdělil, že úkol č. 7, který zní „Předložit návrh právní úpravy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních ve smyslu § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).“, dořeší MŠMT do konce roku 2016. K úkolu č. 8 – „Připravit návrh právní úpravy bezpečnosti a ochrany zdraví studentů vysokých škol, včetně evidence a dokumentace jejich úrazů, vzniklých v rámci studia.“, Mgr. Pícl uvedl, že MŠMT má při jeho řešení omezenější pravomoci a hodlá jej řešit formou metodického pokynu. O konkrétním způsobu řešení podá MŠMT Radě zprávu do konce roku 2016.

Z ostatních úkolů, jak uvedla Bc. Libuše Bělohlávková, se nepodařilo prosadit splnění úkolu č. 20 – zachovat pracovní lékařství jako základní obor postgraduálního vzdělávání.

Závěr k bodu 2:

Rada vlády pro BOZP bere zprávu o kontrole plnění NAP BOZP na období 2015 – 2016 na vědomí.

3. Informace o přípravě návrhu nového Národního akčního programu BOZP

S úvodním slovem k tomuto bodu vystoupila Bc. Libuše Bělohlávková. V návaznosti na jednání stálých výborů č. 2, 3 a 4 byl dne 13. 9. 2016 na 57. zasedání Pracovní skupiny pro národní dokumenty BOZP projednán návrh opatření, která by měla být obsažena v Národním akčním programu BOZP pro období 2017 – 2018.

Návrh nových úkolů do NAP BOZP v oblasti vzdělávání, výzkumu a dalších je potřeba ještě prodiskutovat v pracovních orgánech Rady. Předpokládá se, že do 31. 10. 2016 stálé výbory obdrží návrh úkolů do NAP BOZP na příští období k projednání a konečný návrh NAP BOZP pro období 2017 – 2018 by byl předložen ke schválení Radě v prosinci 2016.

Závěr k bodu 3:

Rada vlády pro BOZP se usnesla pověřit Pracovní skupinu pro národní dokumenty BOZP:

- zpracovat závěry do NAP BOZP na období 2017 – 2018 do 31. 10. 2016 a následně rozeslat návrh do připomínkového řízení;
- konečný návrh NAP BOZP na období 2017 – 2018 pak připravit do 2. 12. 2016 tak, aby mohl být předložen na prosincové 52. zasedání Rady.

4. Informace o projednání stavu BOZP v oblasti stavebnictví a Policie ČR ve Stálém výboru pro sociální a zdravotní problematiku Rady vlády pro BOZP

Tento bod byl do programu zařazen na návrh Stálého výboru č. 4 pro sociální a zdravotní problematiku, který pověřil předsedkyni tohoto výboru – Bc. Libuši Bělohlávkovou, aby zajistila informování členů Rady vlády pro BOZP o závěrech přijatých SV č. 4, prostřednictvím zkrácené prezentace.

O vystoupení k problematice stavu BOZP ve stavebnictví byl požádán generální inspektor SÚIP Mgr. Ing. Rudolf Hahn. Ten se mimo jiné ve svém příspěvku zabýval analýzou úrazovosti v tomto odvětví. Bc. Bělohlávková pak informovala, že na zasedání SV č. 4 byla k problematice BOZP ve stavebnictví obsáhlá prezentace, na jejímž základě výbor přijal tyto závěry:

„Stálý výbor č. 4 považuje za potřebné:

- 1) Zvýšit počet kontrol systému SÚIP v oblasti stavebnictví (což je při stávajících personálních kapacitách prakticky neproveditelné).*
- 2) Prohloubit zapojení stavebních a živnostenských úřadů do problematiky zajištění BOZP u stavebních firem.*
- 3) Správně nastavit systém BOZP ve funkčním úrazovém pojištění.*
- 4) Zahrnout péči o BOZP do Informačního modelu budovy/stavby (Building Information Modeling - BIM - digitálního modelu budovy/stavby - od projektování, přes stavbu, ke správě a užívání budovy po celou dobu životnosti). Na loňské konferenci BIM, kde byl BIM představován, v něm nebyla vůbec zahrnuta oblast BOZP, která by měla rovněž budovu/stavbu provázet od návrhů budovy/stavby, přes výstavbu, po celou dobu její životnosti, až do její likvidace. Ani v programu letošní červnové konference BIM není v programu problematika BOZP zahrnuta, přitom by byla nanejvýš potřebná mj. vazba na plán BOZP, činnost koordinátora BOZP na staveništi apod.*
- 5) Provázet základní a střední vzdělávání ve stavebních oborech a nastartovat systém celoživotního vzdělávání.*
- 6) Zajistit větší angažovanost krajských a místních samospráv na problematiku BOZP – nejen ve stavebnictví, ale i obecně.“*

Bc. Libuše Bělohlávková zajistí rozeslání prezentace členům Rady vlády pro BOZP.

K informaci o stavu BOZP u Policie ČR byli přizváni na jednání Rady Ing. Alexander Burda, 1. místopředseda Nezávislého odborového svazu Policie ČR a pan Jiří Pech. Ve vystoupení se zabývali konkrétními problémy v oblasti BOZP. Informovali o chybějícím jednotném řízení procesů BOZP a o chybějícím odborném pracovišti. Poukazovali na řadu konkrétních problémů s plněním ustanovení právních předpisů z oblasti BOZP.

K jejich vystoupení zaujal stanovisko zástupce MV v Radě Ing. Jiří Joura, který uvedl, že dle jeho názoru není situace tak špatná, jak bylo prezentováno. Vzhledem k tomu, že za nastavení všech procesů v Policii ČR zodpovídá policejní prezident, vyžádalo si Ministerstvo vnitra stanovisko Policejního prezidia. Nedostatky na které odborový svaz upozorňuje, budou podle stanoviska Policejního prezidia řešeny. Bude vytvořeno pracoviště, které bude zejména zajišťovat standardní úkoly v oblasti BOZP a PO s důrazem na zlepšení pracovních podmínek a odstraňování závad zjištěných při pravidelných kontrolách. JUDr. Jiří Vaňásek uvedl, že jde především o to, aby byla zajištěna bezpečnost a ochrana zdraví při práci příslušníků a zaměstnanců Policie ČR. Rada vlády pro BOZP bude řešení uvedených problémů nadále sledovat a k uvedenému přijala následující usnesení.

Závěr k bodu 4:

Rada vlády pro BOZP se usnesla:

- požádat SV č. 4, aby situaci v oblasti stavebnictví nadále monitoroval, rozpracoval do doporučení návrhy na řešení problémů, uvedených v závěrech, které na svém zasedání přijal, a aby v červnu 2017 informoval Radu vlády pro BOZP;
- požádat Ministerstvo vnitra, aby v červnu 2017 informovalo Radu o přijatých opatřeních a o aktuální situaci a stavu BOZP u Policie ČR. Zároveň pověřila SV č. 4, aby situaci a řešení stavu BOZP u Policie ČR nadále sledoval.

5. Zprávy o činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví v oblasti ochrany zdraví při práci, o stavu bezpečnosti v hornictví a o kontrolní činnosti odborových organizací nad stavem BOZP za rok 2015

K rozeslané zprávě o činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví v oblasti ochrany zdraví při práci vystoupil s prezentací MUDr. Zdeněk Šmerhovský, Ph.D. Informoval o zaměření státního zdravotního dozoru v roce 2015 podle kontrolních plánů, o počtu zaměstnanců, o počtu a struktuře kontrol, o vydaných stanoviskách a rozhodnutích, o uložených pokutách, vydaných osvědčeních a o činnosti zdravotních ústavů.

K rozeslané zprávě o stavu bezpečnosti v hornictví za rok 2015 Českého báňského úřadu vystoupil s prezentací Ing. Bohuslav Machek, Ph.D. z ČBÚ. Podrobně informoval o vývoji a struktuře pracovních úrazů včetně smrtelné úrazovosti. Prezentace zahrnovala i výskyt pracovních úrazů ve vztahu k délce zaměstnání a v průběhu pracovní doby.

S prezentací o kontrolní činnosti ČMKOS nad stavem BOZP za rok 2015 vystoupila Ing. Radka Sokolová, místopředsedkyně ČMKOS. Prezentace bude členům Rady rozeslána a zájemci se tak mohou se stavem seznámit podrobněji. V prezentaci podala základní informace o ČMKOS, údaje o kontrolní činnosti, o nejčastěji porušovaných právních předpisech, a zjištěných závadách a poznatcích z kontrol, o šetření nemocí z povolání a jejich příčinách. Zabývala se problémy a překážkami na které svazoví inspektoři BOZP při kontrolách narážejí, uvedla příklady dobré praxe a v závěru informovala o ostatní činnosti ČMKOS v oblasti BOZP a o tom, že odborové svazy považují oblast BOZP a výkon kontroly za jedno ze svých základních posláních.

S prezentací připravenou v rámci odborových organizací Asociace samostatných odborů – ASO ČR vystoupil Ing. Jaromír Šedivec. Představil všechny odborové svazy sdružené v Asociaci samostatných odborů, za které je informace zpracována. Informoval o počtu a zařazení svazových inspektorů. Dále uvedl údaje o počtu provedených kontrol a o šetření pracovních úrazů. V prezentaci zmínil poznatky svazové inspekce a nejčastější příčiny úrazů. Zazněla informace o nejčastějších závadách u zaměstnavatelů, další činnosti ASO, odškodňování pracovních úrazů a byla pozitivně vyzdvihnuta spolupráce se SÚIP.

Závěr k bodu 5:

Rada vlády pro BOZP bere přednesené informace na vědomí s tím, že prezentace budou rozeslány členům Rady vlády pro BOZP.

6. Projednáání vývoje a stavu na úseku pracovních úrazů, školních úrazů, nemocí z povolání a jiných poškození zdraví z práce

JUDr. Jiří Vaňásek doporučil přesunout projednáání stavu a vývoje na úseku pracovních úrazů včetně jejich příčin a dopadů na příští zasedání Rady. Rada tak bude moci věnovat této závažné problematice náležitou pozornost v rámci samostatného bodu. Informace o pracovních úrazech by pak měla být zařazena jako stálý bod na všechna zasedání Rady.

S prezentací ke stavu nemocí z povolání v roce 2015 vystoupila MUDr. Zdeňka Fenclová, CSc. Seznámila Radu se stavem profesionálních onemocnění a jejich strukturou. Informovala Radu o poklesu profesionálních onemocnění v ČR v roce 2015 o 12,6%. Počty hlášených profesionálních onemocnění v roce 2015 byly podhodnoceny, mimo jiné i proto, že OSVČ se o nemoc z povolání zpravidla neucházejí z důvodu, že nejsou pojištěni. Zájemce o podrobné informace o nemocech z povolání odkázala na webové stránky Státního zdravotního ústavu (<http://www.szu.cz/publikace/data/nemoci-z-povolani-a-ohrozeni-nemoci-z-povolani-v-ceske-republice?highlightWords=nemoci+povol%C3%A1n%C3%AD>).

S písemnou informací České školní inspekce ke školním úrazům „Bezpečnost a ochrana zdraví ve školách za školní rok 2015/2016“ seznámil Radu PhDr. Ondřej Andrys, MAE.

Robert Křepinský informoval, že Stálý výbor Rady pro legislativu (SV č. 2) se problematikou dozorových orgánů zabýval na svém zasedání. Nevidí problémy ve stávající legislativě s výjimkou problému, který se týká rozporu mezi účastí neočkovaných dětí v předškolním vzdělávání a povinným očkováním (jde o legislativní nesoulad - § 34 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon – očkování je podmínkou přijetí, ale od 1. 9. 2017 bude povinné předškolní vzdělávání a ustanovení § 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, kde je výjimka z povinnosti očkování pro zařízení, do nichž je docházka povinná).

Bc. Bělohávková pozvala členy Rady na 4. národní konferenci "Bezpečnost a ochrana zdraví ve školství v ČR - aktuální témata 2016", která se bude konat 31. 10. 2016 v Poslanecké sněmovně PČR.

Na závěr Bc. Libuše Bělohávková poznamenala, že ke snížení pracovní a školní úrazovosti by přispělo navýšení poddimenzovaných personálních stavů inspektorů a pracovníků, kteří se BOZP profesně zabývají, jak ve státní sféře, tak v odborové kontrole BOZP.

Závěr k bodu 6:

Rada vlády pro BOZP bere informace na vědomí

7. Informace o činnosti stálých výborů a pracovních skupin Rady

Mezi 50. a 51. zasedáním Rady jednaly všechny čtyři stálé výbory Rady. JUDr. Jiří Vaňásek konstatoval, že informace o činnosti Stálého výboru pro technickou bezpečnost (SV č. 1) byla podána při projednání bodu 2 a požádal o informaci předsedu Stálého výboru pro legislativu (SV č. 2) Roberta Křepinského.

SV č. 2 se zabýval novelou zákona č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, kde je nutné co nejrychleji vyjasnit pojem „vzdělání technického zaměření“ jako předpokladu pro koordinátora BOZP na staveništi. SV č. 2 se obrací na MŠMT, aby se vedle již zmíněného očkování (viz bod 6), začalo zabývat také § 391 zákoníku práce, který nemá s pracovněprávními vztahy nic společného. Z jednání SV č. 2 vzešly další náměty k praktickému problému podávání léků a dalším zdravotním úkonům ve školách (škola je povinna zajistit podání léků apod. je-li to nezbytně nutné k zabránění škody na zdraví či životě – jde však o zdravotnický úkon učiněný bez odborných znalostí a dovedností);

SV č. 2 upozorňuje také na dopady zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, na personální politiku kontrolních a dozorových orgánů – neexistence čekatelů, výběrové řízení na inspektora pak probíhá až po odchodu stávajícího.

Místopředseda SV č. 3 pro vzdělávání a výzkum Mgr. Miroslav Kosina informoval, že výbor zasedal po delší době dvakrát a zabýval se plněním úkolů NAP BOZP pro období 2015 – 2016. Jedno zasedání bylo společné se zasedáním SV č. 4.

Předsedkyně SV č. 4 pro sociální a zdravotní problematiku Bc. Libuše Bělohávková vyzdvihla z činnosti výboru, mimo to, co již zaznělo v průběhu zasedání, problematiku úrazového pojištění, kontrol plnění NAP BOZP a problematiku chemických látek ve školství. Ocenila průběh společného zasedání se SV č. 3. Zmínila i přípravu konference "Bezpečnost a ochrana zdraví ve školství v ČR - aktuální témata 2016". Připomněla i činnost a výstupy pracovních skupin, kterým předsedá, díky aktivnímu zapojení jejich členů.

Závěr k bodu 7:

Rada vlády pro BOZP bere na vědomí přednesené informace.

8. Informace zástupců orgánů veřejné správy a dalších institucí v Radě o legislativní a jiné činnosti v oblasti BOZP (v rámci MPSV, MZ, MŠMT, MD, MPO, MŽP, MO, MV, MMR, MZe, ČBÚ a SÚJB)

MUDr. Zdeněk Šmerhovský informoval, že novela zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, postoupila do druhého čtení.

Závěr k bodu 8:

Rada vlády pro BOZP bere přednesenou informaci na vědomí.

9. Různé

Zbyněk Moravec kritizoval praxi vydávání technických norem v anglickém jazyce bez překladu do češtiny. JUDr. Vaňásek odpověděl, že se Rada obrátí v této věci na ÚNMZ a na příštím zasedání budou členové Rady o výsledku informováni. Robert Křepinský kritizoval časté změny technických norem a jejich úroveň. Je toho názoru, že by technické normy měly být bezplatné. Ing. František Hrobský s předchozí kritikou souhlasil. Upozornil ještě na špatnou kvalitu překladu do češtiny u některých norem. K této kritice se připojil i Jaroslav Bek. RNDr. Stanislav Malý, Ph.D. uvedl, že překlad norem je špatně placen, což může být i jedním z důvodů, proč není mnohdy kvalitní.

Mgr. Václav Pícl se vrátil k projednávané problematice očkování a podávání léků žákům, kdy uvedl, že ta je v kompetenci Ministerstva zdravotnictví.

Bc. Libuše Bělohávková připomněla závěry konference ke školství v roce 2011, kde se doporučuje ustavit mezíresortní skupinu, která by se problémy ve školství zabývala.

Předsedající JUDr. Jiří Vaňásek poděkoval členům Rady za aktivní přístup k jednání a 51. zasedání Rady ukončil.

Příští 52. zasedání Rady vlády pro BOZP se uskuteční podle schváleného plánu práce v prosinci 2016. Termín bude upřesněn.

Zapsal:

Ing. Petr Mráz

tajemník Rady vlády pro BOZP

Zápis ověřili:

Bc. Libuše Bělohávková

Mgr. Miroslav Kosina

Zápis schválila:

Mgr. Michaela Marksová
předsedkyně Rady vlády pro BOZP